

List za koristi delav-
skega ljudstva. Delav-
ci so opravičeni do
vsakega kar proizvedejo.
—
This paper is devoted
to the interests of the
working class. Work-
ers are entitled to all
what they produce.

Entered as second-class matter, Dec. 6, 1907, at the post office
at Chicago Ill. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Office: 2146 Blue Island Ave.

"Delavci vseh dežela, združite se".

PAZITE!
na številko v oklepaju-
ki se nahaja poleg va-
šega naslova, prileplje-
nega spodaj ali
na ovitku. Ako (254)
je številka
tedaj vam s prihodnjo
številko našega lista po-
steče naročnina. Prosi-
mo, ponovite je takoj.

Suženjske mezde.

Statistični urad je pred kratkem izdal poročilo o industrijskem izdelku v Združenih državah za l. 1909. To poročilo izkazuje, da je bilo to leto nekaj nad 6 milijonov delavcev zaposlenih v manufakturnih podjetjih. Plača povprečnega delavca je znašala za omenjeno leto \$519.00. To kaže da so se plače v desetih letih zvišale za okroglih 20%; v istem času pa so se cene življenskim potrebščinam zvišale za 40—60%.

Zvezni delavski biró je po daljši studiji prišel do zaključka, da najmanjša plača, s katero mora ameriški delavec preživljati svojo družino in vzdržati svojo sposobnost za delo, znaša \$900. Pa tudi pri tej plači se mora delavec in njegova družina odreči marsičemu, kar bi bilo za njihov fizični in duševni razvoj potrebno v sedanjem kulturnem času.

Kako izhajajo delavci s \$500 na leto, si lahko vsakdo misli. Ta suženjska mezda niti za vsakdanje življenske potrebščine ne zadostuje. Vsak dan brezposelnosti, vsaka bolezen pušča pri teh milijonih modernih sužnjev neizbrisne sledove.

Konvenciji obeh strank, ki sta odločevali in ki imati še v bodoče za nekaj let odločevati usodo teh trpinov, sta za nami. S svojima kandidatom se obe s polno paro pripravljata na volilni boj. Ravno ti delavski milijoni imajo odločiti zmago. V svoji zaslepljenosti bodo glesovali za ohranitev sedanje bede, kajti nobena starih kapitalističnih strank v svoji platformi nima točke, ki bi bila v stanu — stanju položaj le za las izboljšati in zato bo pod njuno vlado postal položaj delavcev vedno slabši, dokler delavci ne bodo dobivali popolnega produkta od svojega dela, to je, dokler ne bo zmagal socializem.

Skrajna lopovščina.

V mestecu Grabnon, blizu New Orleansa, La., se je zadnji teden dogodil slučaj, ki nas navdaja z dvodom, da živimo v kulturni državi dvajsetega stoletja. Sicer je barbarizem in divjaštvo ameriškega kapitalizma na dnevnem redu, a tako brezvestne lopovščine, kakeršne uprizarjajo kapitalistični hlapčoni v južnih državah naše republike, pa kažejo nov rekord barbarizma.

Množica unijskih lesnih delavcev je priredila shod skupno z neunijskimi sodelavci z namenom, poudariti izven organizacije stoječe tovariše o važnosti iste ter jih tako priversti v vrste bojevne proletariata. Shod se je vršil v najlepšem redu. Naenkrat je počilo več strelav in več zborovalcev je ležalo na tleh v krvi. Trije so bili mrtvi in več ranjenih.

Lesni baroni so si tako povečali svojo peklenko slavo, ki sestoji iz dolge vrste najbrutalnejših zločinov in najostudnejših lopovščin. Da pokrijejo svoje divjaško početje, so poklicali na pomoč milico in tolpo šerifov, češ, da je njihovo življenje in imetje v nevarnosti.

Predsednik bratovščine lesnih delavcev je bil aretiran, ker je obdolžen umora. Sedaj se nahaja v okrajni ječi v Lake Charles.

Ta slučaj je samo en del boja, katerega bojujejo lesni baroni z delavci. Kapitalistični samopašneži hočejo z brutalno silo preprečiti organiziranje svojih delavcev, ker vidijo, da drugače ne gre. Že obstoječe organizacije med lesnimi delavci so čvrsto odbijale napade in pospeševale solidarnost.

Organizirano delavstvo v vsej Louisijanji prireja shode in najodločnejše protestira proti nasilju lesnih magnatov.

Zopet nove žrtve.

13 mrtvih in dvajset ranjenih je posledica tretje večje nesreče na ameriških železnicah v prvih štirinajstih dneh meseca julija, ko je eden osobni vlak zavozil v drugega blizu La Grange, Ill. Na postaji Western Springs, Ill., se je zhodno vozeči 'Denver expres' vlak nekoliko zamudil zaradi popraviljanja lokomotive. V tem času je pa pridrvel poštni vlak iz Omaha. V sled goste megle strojnik ni mogel videti, je li progla prosta ali ne, potrebna znamenja je pa šele dobil, ko je bil samo 500 čevljev od stoječega vlaka, a tedaj je bilo že prepozno, kajti vlak je vozil okrog 50 milj na uro ob tem času. Dasi je strojnik odprl paro v nasprotno smer in bile odprte vse zavore in dasi je strojnik stoječega vlaka, spoznavši pretečo nevarnost, odprl vso paro, da bi njegov vlak ubežal nesreči, je bila katastrofa neizogibna. Oba vlaka sta last Chicago, Burlington & Quincy družbe. Radevodni smo, na koga bo uprava železnice zvrnila krivdo, kajti jasno kot beli dan je, da je nesrečo povzročila pomanjkljivost v upravi. S pravičasnimi signaliranjem bi se ta katastrofa prav lahko preprečila. Seveda, boljša signalizacija bi zahtevala več stroškov — denarja, katerega je tisočkrat in tisočkrat škoda, kadar se gre za splošni blagor ljudstva. Naša vlada, ki je edina v to poklicana — da z zakoni in prid varnosti potnikov uredi promet na železnicah, pozna ljudstvo samo takrat, kadar se gre njenim voditeljem za glasove, sicer jim je blagor ljudstva deveta brigada. Da si se dogajajo katastrofe dan na dan, ena groznejša od druge, vlada niti z mazincaem ne gane, da bi naredila konec tej privatni moralni gonji 'za profit, kar je edini vzrok tako številnih nesreč. Sicer je pa vsako upanje na izboljšanje prazno, dokler ne bodo prišli na krmilo vlade možje, ki zahtevajo, da vlada prevzame v svojo oskrbo vsa prometna sredstva in zato tudi železnice. Vlada ne bo gledala na to, koliko profita naredi, pač pa bo stremila za tem, da dá potnikom čim najvarnejšo vožnjo. Podržavljenje železnice in drugih javnih prometnih sredstev pa ima danes samo socialistična stranka na svojem programu in bo to idejo tudi realizirala, kakor hitro pride do možnosti, edajk se to zgodi, je pa odvisno od ljudstva samega.

Taktika naših nasprotnikov.

Laži, zavijanja in obrekovanja so edini argumenti, s katerimi naši nasprotniki pobijajo socializem, dobro vedoč, da se socializma stvarno sploh ne da pobijati, kajti socializem sloni na resnici, pravičini in človekoljubju, v sled tega je neizpodbiten. Da svoje plačano hlapčevsko delo vseeno opravljajo, se poslužujejo nastopni podlosti. Tako je znani protisocialistični agitator D. Goldstein, ki je bil svoj čas socialist, podpiral svoje trditve v Little Rock, Ark., za lažjo, češ, da je on pozval socialističnega predsedniškega kandidata E. Debs-a na javno debato, a da je to Debs iz strahu pred blamažo odklonil in prosil Goldsteina, da se privatno snideta v nekem hotelu, kjer se bodeta pomenila.

Ko so sodrugi Debsu sporočili o tej Goldsteinovi trditvi, ni samo odločno zanikal vsako znanje in stik s tem človekom, ampak je javno pozval Goldsteina-a na javno debato o socializmu, katere pa Goldstein ni sprejel, marveč se je potulil kakor moker pes.

Kljub temu, da je doživel par velikanskih blamaž, Goldstein še vedno rogovili s svojo modrostjo, dasi bi moral že zdavnaj zginiti v najskrivnejši kotiček, ako bi imel le količkaj poštenja in časti v sebi.

Brez premirja.

V našem delu, v našem boju ni premirja. Nasprotniki nam ga ne dovolje in mi ga jim ne ponudimo. Čemu bi jim ga ponudili? Smo li morda utrujeni? Nismo! Si je požel morda kdo izmed nas počitka? Ne! Naš boj je težak, toda plemenitost naših idej premaguje lahko vse težave v boju. Naši nasprotniki so močni, toda naše hrepenenje po končni zmagi je močnejše od najmočnejšega nasprotnika in naša volja, ki je prijetna družica našemu hrepenenju, je kakor orkan, ki mora izvršiti svojo nalogo preko vseh zaprek in brez vsakega usmiljenja.

V boju ni in ne more biti usmiljenja. Našim nasprotnikom ni sveta nobena delavska stvar. Ni jim sveto delavsko življenje, niso jim sveti delavski ideali, ne mir delavskih družin ne delavske organizacije. V boju zoper delavstvo se ravna po znanem rimskem geslu: "Mors tua, vita mea". Tvoja smrt je moje življenje. Cerkev so uklenili kapitalističnemu jarmu, da potom nje uče delavstvo verovati v prijetnost revščine, verovati, da je beda dar posebne božje milosti in izkoriščanje sad najvišje modrosti. Plemeniti čut narodne ljubezni, ki je svoj čas spajal in navduševal po svobodi koprneče ljudstvo, so ponižali na nivo protidelavske agitacije. Država, ki bi morala biti društvo, v katerem bi imeli vsi enake pravice in enake dolžnosti, je postala kapitalistična organizacija, v kateri se sklepajo brez ljudske vednosti in proti ljudski volji zakoni, ki imajo namen ščititi brezvestne izkoriščevalce in tlačiti izkoriščane. Militarizem je moč v rokah častilec zlatega teleta, da potom njega prepredijo nastop delavstva tedaj, kadar ga ne more preprečiti v imenu narodne ljubezni ne v imenu zakonov.

In še ni dosti. Naval delavskega gibanja je močnejši od vseh zakonov, od vseh predsodkov. Plamen v bedi porojenega hrepenenja po življenju ni poznal in ne pozna zaprek. Iz zapušenih de-

lavskih organizacij so vstajale, kakor ptič feniks, nove organizacije, močnejše in silovitejše. Iz temnih ječ so prihajali od trpljenja izmučenih bojevnikov glasovi in kazali pot naprej novodobnim razlaševalcem. In v potokih dragocene delavske krvi, ki je bila prelita v pravičnem boju in za pravično stvar, so srkali in srkajo še utrujeni a ne premagani zavedni delavci nove moči, nove energije, da nadaljujejo boj brez premirja, z vsemi sredstvi.

Nasprotnik si je znal poskrbeti druga sredstva. Železno pest si je od delavstva in oblekel je delavsko jopo. Delavsko gibanje je hotel uničiti z delavstvom in z delavskim orožjem. Ustanovil je delavske organizacije. Krumirstvo je proglasil za svobodo dela; ustvaril je nauk o razrednem sodelovanju in iza bogato obložene mize je jel metati ostanke in mrvice. Odrekel se je vsled delavskega nastopa nekaterim malim privilegijem in si domišljal, da bo delavskega gibanja konec.

Kako se je motil. Kako bi bilo mogoče, da bi se zadovoljilo z mrvicami to delavstvo, ki se ni balo ječ, ki se ni uklonilo nobenemu terorizmu nobeni sili. Kako naj se zadovolji s sedanjimi mrvicami to delavstvo, ki je v svojem dosedanjem boju spoznalo moč in sveto pravico svojih zahtev? Kako blazna je misel, da se da zaježiti silovito reko delavskega navdušenja in delavske volje. Delavstvo ne vpraša miloščine in odklanja usmiljenje; ono hoče razlastiti svoje razlaševalce; hoče, da bodo imeli pri bogato obložen mizi vsi za enak komole prostora in zahteva od izkoriščevalcev da se povspno na stopnjo delovnega ljudstva, ako si hočejo priboriti pravico živati sadove dela človeške družbe.

To zahteva delavstvo, za to se zavedno delavstvo bojuje in bojevalo se bo dalje brez usmiljenja in preko vseh zaprek dokler ne bo uničen zadnji parazit človeštva.

Roosevelt ameriški Bismarck.

Danes ne more biti več dvoma o stremljenju Rooseveltove politike. On hoče biti ameriški Bismarck in kot tak z železno roko potlačiti hitro rastočo moč socializma, kakor je to delal nemški kancelar.

O tem se je Roosevelt izrazil napram nekemu evropskemu častnikarju. Sicer so bile njegove želje, da njegove izjave ne pridejo do ušes ameriškega prebivalstva in je bil brez dvojbe tudi uverjen, da se to ne zgodi, sicer bi ta politični petelin ne govoril s tako predrznostjo.

Njegove tozadevne izjave so bile priobčene v "Aftenposten" v Kristianiji. To je eden glavnih kapitalističnih listov na Norveškem.

Imejmo upanje, da bo izid jenskih volitev tako zelo ohladil Rooseveltovo kri, da bo enkrat za vselej zgubil skomine po Bismarck-ovi slavi.

Pravica in monopol.

Najlepši eksemplar ameriških sodnikov, ki barantajo s pravico kakor jud s svojo robo, je sodnik Arehbold, ki je kot član zveznega trgovskega sodišča tako očitno barantal s svojo robo — pravico, da so bile oblasti prisiljene poseči v njegove kupčije, četudi so mižale z obema očesoma. Arehbold si je primešetaril prav lepo vrsto tisočakov. Ameriški kapital je tako mogočen, da ima celo na "pravici" monopol.

Pri vsem tem pa se dobijo ljudje, ki so proti odpoklicu sodnikov!

Zasluzeno plačilo.

Minulo soboto je zvezin senat glasoval, ali naj senator Lorimer iz Illinois-a obdrži svojo "senatsko togo" ali ne. To glasovanje je bila posledica obtožeb, da je bil Lorimer izvoljen potom podkupovanja in da vsled tega ni bil postavno izvoljen. Poseben senatni odsek je preiskal podrobnosti njegovega volilnega boja in o uspehu poročal. Na podlagi teh poročil je senat potrdil obtožbe in s 55 proti 28 glasovom Lorimerja izključil iz senata.

Pred glasovanjem se je Lorimer zagovarjal cele tri dni. V svojo obrambo je klical tudi boga za pričo, da je nedolžen, dasi je njegovo podkupovanje dokazano. — Kaj vse se danes ne zgodi v božjem imenu!

Ironija.

Pri okrožnem sodišču v Washington, D. C., je sodnik Gould izrekel razsodbo, da uslužbeni na Pullman karah nimajo pravice zahtevati odškodnine bodisi od Pullman družbe, ali od železniških družb, ki imajo Pullman kare v prometu, četudi je nemarnost teh družb direktn vzrok ponesrečenja. To pa zato, ker vsprejema pogodbo med uslužbenici in družbo to velja. Pri tem so prizadeti v prvi vrsti črnici. Sodnik Gould torej ne smatra črncev za enakopravnih z belimi, ampak misli, da so še vedno sužnji, ki so njegovim predsednikom nakopičili ogromno premoženje. Ironija pri vsem tem pa je to, da je glava Pullmanovih plantaž Robert Lincoln, sin Abrahama Lincoln-a, osvoboditelja črncev.

Dvojna pravica.

Kapitalisti so vselej hoteli imeti, so imeli in imajo pravico shajati se k pogovorom, posvetovanjem, organiziranju itd. Fabrikantje se shajajo in določujejo cene sojm izdelkom, čestokrat na protizakoniti način. Ali imajo delavci isto pravico? Bogatini se shajajo na bankah, klubih in drugih elegantnih dvoranah. Delavci, reveži, se morajo čisto zbirati na cestah. Vse organizirane sile današnje družbe so zoper nje. Kapitalisti imajo na svoji strani armado, mornarico, policijo, milico, zakonodajce, sodišča itd.

Kadar se bogatini shajajo in posvetujejo, tedaj oblasti pravijo, da so ti shodi potrebni za blagor človeške družbe. Kadar pa reveži delajo to, tedaj vidi vlada povsod zarote, anarhizem, bombe, nevarno druhan, séuvanje k nemirov, k revoluciji, nasilju in umoru. Ako mirni štrajkarji nagovarjajo svoje tovariše k slogi in solidarnosti, tedaj imajo oblasti zanje samo: "zakonomrzná, delomrzná in pravičomrzná druhan", katero je treba pobiti in postreljati kakor stekle pse. Kadar pa hoče kapitalistična svojat teorizirati delavce in jih prisiliti k brez-pogojni pokorščini in izkoriščevanju in se pri tem poslužuje najpoblejših, najostudnejših in najbolj krivičnih tolovajstev, tedaj imajo oblasti vse polno izgovorov na "nesrečne slučaje", na "silobrane", na "čuvanje" privatne lastnine itd.

Večina ljudi vse to mirno prenaša, kakor da ne bi imelo moči narediti temu krivičnemu početju konec. Saj je vendar politična moč med ljudmi enako razdeljena in revežev je dosti več kakor bogatinov. Zakaj naj bi bogatini vladali. Zakaj bi se reveži — delavci ne združili ter prevzeli vso vlado v svojo oblast?

ZMAGA IRSKIH SODRUGOV

Pred kratkem so se vršile v Dublin-u, glavnem mestu Irske, občinske volitve. Na podlagi izida istih bodo v bodočem občinskem svetu zastopani dublinski sodrugi po treh zastopnikih, med katerimi je tudi urednik znanega irskega socialističnega lista "Irski delavec", sodrug Jim Larkin.

Portugalska republika v nevarnosti.

Razni paraziti izza časa portugalskega kraljestva nikakor ne morejo pozabiti bogatih jaslji, katere jim je nudila monarhistična vlada. Na vsak način si hočejo pridobiti nazaj to, kar so zgubili s kraljestvom. Da to dosežejo, fehtarijo za pomoč pri papežu, španskem kralju in povsod, kjer imajo upanje. Cele čete plačanih hujskačev agitira po onih krajih, kjer je ljudstvo še tako zaslepljeno, da verjame raznim objubam o blagostanju, ako se zopet ustanovi kraljestvo.

Republikanska vlada se je v zadnjem času prav resno začela pripravljati na vojno, kar kaže, da pričakuje resnih nemirov, ki zlasti v severnem delu zavzemajo nad vse resen značaj. Republikanski voditelji trdijo, da položaj ni tako nevaren, a utegne postati, ako nemirov takoj ne zađuše. Arretacije rojalistov so na dnevnem redu.

Socialistična knjižnica.

Naša letošnja volilna kampanja se z opravičenostjo imenuje kampanja literature. Na milijone iztisov socialističnih brošur in letakov bo letos razdeljenih med prebivalstvo Združenih držav. Kakor mogočen val bo poplavila socialistična literatura vso deželo od Canade do Meksike, od Atlantika do Pacifika, noseč seboj ideje socializma, evangelij svobode, enakosti in bratstva. Na tem evangeliju ima sloneti bodoča človeška družba, ki ne bo poznale zatiranih in zatirancev, revežev in bogatinov, izkoriščevalcev in izkoriščevanih, pač pa bo vse človeštvo ena velika družina, v kateri bo imel vsak član enake pravice in enake dolžnosti. — V tem je zapopadeno jedro našega prepričanja, našega boja, našega dela in naših stremljenj.

Socialisti smo element večnega boja; ne zadovoljimo se z enim uspehom, z eno zmago, čim več dosežemo tem več hočemo, kajti naše geslo je: Vedno naprej brez prestanka, naprej do našega čilja! Pri tem ne smemo poznati utrujenosti, omahovanja, počitka, obupovanja, ne smemo se strašiti žrtve in zaprek. Prepričanje podprto z resno voljo premaga vse. Kdor ni prepričan o istinitosti naših idej in njih končni zmagi, kdor nima navdušenja, kdor ni razredno zaveden, zanj ni prostora v naših vrstah, kajti pot socializma je težavna in utrudljiva, posuta je z ostrim kamenjem in vodi navhkreber; omahljivci omagujejo in omagajo sredi pota. Navdušenje, požrtvovalnost, pogum in resna volja poznajo le en ukaz, eno geslo, to je: Neustrasno naprej do cilja!

Da bomo tudi mi, slovenski socialisti v stanu izvršiti svoj kos dela, katerega nam nalaga letošnji literaturni volilni boj, in da bo socializem tudi sicer tem hitreje prodiral v najtanjše plasti slovenskih ameriških delavcev, je Slov. sekcija Jugoslav. soc. zveze začela izdajati "Socialistično knjižnico", koje prva dva snopiča sta prav kar izšla. Nadaljnji snopiči bodo sledili, kakor bodo razmere dopuščale.

Prva snopiča sta bila tiskana vsak v 5000 iztisih, to pa zato, ker morajo priti te brošurice v hišo slehernega slov. am. delavca, ki zna čitati. Tako velika količina omogočuje dalje tudi izvanredno nizke cene, ki bodo zlasti našim klubom in naprednim društvom dobrodošle. Da Slovenci vse premalo čitajo, zlasti kaj prida čtivo, to se pokaže pri vsaki naši stopinji.

Dosti družtev ima poleg podpornih in drugih nalog, tudi duševni vzgajati svoje člane. V koliko se to vrši, vedo člani sami. Velik del tega nedostatka lahko pripišemo na rovaž visokih cen slov. knjig in brošur. Slovenski delavec rad čita, treba mu je samo preskrbeti primerne čtiva.

Na podlagi tega dejstva apeliramo na klube, društva in napredne posameznike, da delujejo po svojih močeh, da pridejo snopiči "Socialistične knjižnice" v roke vsakega Slovence. Naj ne bo nobenega piknika, veselice, shoda, kjer bi se ne razpečavala "Socialistična knjižnica". Cene so tako nizke, da bodo klubi in društva brez večjih žrtev kupovale to knjižnico na debelo ter jo za znižano ceno ali pa zastonj razpečavale svojim članom oziroma gostom.

Zatorej na delo za Socialistično knjižnico!

CENE POSAMEZNIH SNOPIČEV SOC. KNJIŽNICE.

1 iztisov	—	—	—	—	0.05
10 iztisov	—	—	—	—	0
25 iztisov	—	—	—	—	.85
50 iztisov	—	—	—	—	1.50
200 iztisov	—	—	—	—	4.25
500 iztisov	—	—	—	—	10.00

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKI TOREK. Lastnik in izdajatelj: jugoslovanska delavska tiskovna družba v Chicago, Ill.

Subscription Rates: United States and Canada, \$1.50 a year, 75c for half year. Foreign countries \$2 a year, \$1 for half year.

Owned and published EVERY TUESDAY by South Slav Workers Publishing Company Chicago, Illinois.

Glasilo Slovenake organizacije Jugosl. socialistične Zveze v Ameriki.

NASLOV (ADDRESS): "PROLETAREC" 3146 Blue Island ave. Chicago, Ill.

Nekaj potrebnih besed.

Mogočno gibanje valuje v vseh kulturnih državah. Na eni strani se zbirajo vsi tisti, ki morajo trdo delati, a so izkoriščani in morajo preživeti dni svojega življenja v najnižjih globinah, na drugi strani pa stoji majhna množica bogatašev in vseh tistih, ki žive od krivično pridobljenega bogastva...

Mogočno gibanje gre torej skozi človeštvo in to gibanje je rodilo velepomembno besedo: organizacija. Sprva so se oprijeli organizacije samo zatirani, mogočniki je tedaj še niso potrebovali in sicer zato ne, ker organizacija zatiranih ni bila še tako močna...

Mnogo delavcev misli, da je s tem že vse opravljeno, ako so v organizaciji in redno plačujejo svoje prispevke. Toda to je še mnogo premalo. Treba je, da se vsak organiziran delavec redno udeležuje društvenih sestankov in sledi pozorno razpravam.

Nekaj organiziranih delavcev je pa takih, da se pridno udeležujejo vseh društvenih zborovanj in shodov, se oglašajo za besedo in razširjajo med svojimi tovariši združevalno misel.

spevke! Organizacija bo mogla izpolniti do vas dolžnosti, le tedaj, ako tudi vi izpolnite svoje dolžnosti do organizacije! To se je tikalo organiziranih delavcev. Zdaj pa še nekaj besed neorganiziranim delavcem...

AVSTRIJSKE STROKOVNE ORGANIZACIJE V LETU 1911.

Strokovna komisija na Dunaju je izdala poročilo o avstrijskem strokovnem gibanju l. 1911. Poročilo kaže zelo razveseljiv napredek na polju strokovnega gibanja.

Poročilo strokovne komisije v mesecu januarju tekočega leta je po okrogli cenitvi omenjalo, da se je celokupna organizacija okrepila za okroglo 18.000 novo pridobljenih članov.

Finančno gospodarstvo mednarodnih centralnih zvez je bilo v poslednjem letu še ugodnejše kakor prejšnje leto. Dohodki so brez stavkovnega sklada narasli od okroglih 8.600.000 kron v letu 1910, na okroglih 9.200.000 kron v letu 1911.

Za stavkovne svrhe v prostih organizacijah strokovnih zvez je došlo skupno z blagajniškim ostanikom od leta 1910, okroglo 5.049.000 kron, dočim je izdatkov okroglih 400.000 kron.

767.000 kron. Imetje je doseglo višino 13.145.000 kron in je narastlo na glavo od 27 na 31 kron v zadnjem letu.

Zahteva, ki jih organizirano delavstvo pribodnje leto predloži podjetnikom, se bodo gibale v okvirju mogočnega in dosegljivega. Od organiziranega podjetništva zavisi, če bo obnovitev kolektivnih, skupnih in poedinih pogodb uspeh mirnega dogovora ali sad boja.

Spoznaje, da je močna strokovna organizacija najkrepkejša obramba zoper organizirano podjetništvo in najzanesliverje napadalno orožje za lepše življenje, mora preiniti vse delavstvo.

CERKEV IN ZNANOST.

Že v starem veku se je znanost precej veselo razvijala in deloma je celo dosegla razmeroma visoko stopnjo.

Stari so imeli dobre zgodovinarje in zemljepisce, zlasti med Grki so bili glasoviti in resnično znameniti filozofi in tudi na polju matematike in prirodoslovne znanosti so dosegli uspehe, ki jih je treba spoštovati.

Znanost onih časov odlikuje posebno to, da je izhajala od opazovanja in preiskovanja prirodnih reči in brez apriorističnega mnenja sprejemala uspehe razumnega mišljenja.

To vse se je le izpremenilo povsod kjerkoli je prišlo krščanstvo do veljave. S predsodki obremenjena vera je prišla na mesto opazovanja, presojanja in preiskovanja po načelu razuma.

Taka avtoriteta je postal n. pr. eden izmed prvih astronomov starega veka, Klavdij Ptolomej, ki je živel okrog leta 140 pred Kristom, s svojim takozvanim ptolomejskim svetovnim sistemom.

Znano je, da je še le Kopernik (1. 1473. do 1543.) prekuclnil ptolomejski sistem; v delu svojega življenja, ki je izšlo še le ob njegovi smrti, je dokazal, da zemlja ne stoji, ampak da se obrača okrog sonca.

Kakor v astronomiji ptolomejski sistem, tako je vladala tekoma vse dobe cerkvene vlade v medicini Dioskoridova "Materia medica" iz prvega stoletja po Kristu, ki je bila sestavljena iz 600 zdravilnih rastlin, ter nauki Galena, izza Impokrata, najglasovitejšega zdravnika starega veka.

Da so vse boleznin samo posledice slabe zmesi teh sokov.

Šele v 16. stoletju se je posrečilo zlasti Teofrasta Bombasta Paracelsa (umrl okrog 1554, odstraniti Galenovo nauk. Paracelsus je smatral naravo za živo celoto, v kateri ni mirovanja ne smrti, temveč vedno napredujoč, v notranjem načelu utemeljen organičen razvoj.

Kakor z medicino, je bilo z vso drugo znanostjo: Nobeno razumno raziskovanje se ni smelo tekom cerkvene vlade do 16. celo 17. stoletja pokazati v javnosti.

Kemija, znanost snovne razliknosti teles, je postala alhemija. Stoletja in stoletja so bili celo visoko stoječi duhovi prepričani, da obstoji neka snov, takozvani magisterium, pozneje imenovan "kamen modrijanov" ki izpremeni vsa druga telesa, če se posužeje z njegovim prahom, v zlato in ki ozdravi tudi vsako človeško bolezen.

Seveda niso zastopniki krščanstva iznašli alhemije in astrologije; ampak nad vse značilno je vendar, da so bile take zmete pod vladno cerkve ne le mogoče, ampak da so se celo najbujneje razvijale in dosegle najvišji pomen.

Ves svet ve, kako je ravnila cerkev, dokler je bilo gospodarstvo povsem v njenih rokah, z ljudmi, ki so se upali svobodno misliti in odkritosrčno povedati svoje misli v verskem in znanstvenem oziru.

Blagor brezposelnim, kajti lahko nosijo kratke hlače jermene in zavrnene cape, da konce ne vzamejo. Blagor zdihujočim in bedopolnim, ker lahko žive ob zavesti, da je dovolj kruha in veselja na svetu.

Blagor lačnim in žejnim, kajti enkrat ali dvakrat v letu bodo nasičeni na stroške oficijelne dobrotelnosti. Blagor miroljubnim in potrpežljivim, ker lahko si iz stare obleke naredijo novo, ako znajo sukati šivanko!

Blagor tistim, ki ne zahtevajo ničesar, kajti prepričani so lahko, da ne dobe nič in da je vsakdo zadovoljen z njimi. Blagor tistim, ki gledajo, skrbijo in se potijo zato, da se drugim boljše godi kakor njim.

Blagor zakrknjenim in nemislečim, kajti na njih plehkih slonjstava parazitov in trotov — slonjstava današnje blagoslovljive kapitalistične družbe.

Francoski narod se zelo vznemirja zaradi padajočega števila porodov v Franciji. To je dovedlo francosko vladu do tega, da bo v kratkem v parlamentu predložila zakon za nagrade materam, ki imajo več kakor štiri otroke.

Na strelišču pri Lockstadt, blizu Hamburga je eksplodirala nove vrste puška "Howitzer" ter ubila pet vojakov, tri pa ranila. Živel militarizem

Iz naselbin.

Broughton, Pa. — Cenjeni sodrug! — Po možnosti sem se tudi jaz potrudil za "moža z batom", Sicer pa to ni nič več kakor dolžnost vsakega posameznega delavca...

Pripomniti pa moram, da je v naši naselbini tako delo pravi "križev pot". Truditi se in nabirati za nekaj, česar naši rojaki ne uvidevajo in pripoznavajo za dobro in potrebno, je bogopomaj.

Delavci, ki vprašujejo čemu jim je socializem, pokažejo s takim govorjenjem, da jim manjka socialistizma in da jim manjka "Proletarizma", to je manjka jim zavestnosti.

Ker pa ima "Proletarec" namen privedi slov, delavce do zavesti ter tako tudi do izboljšanja današnjega življenja, mora biti vsakomur jasno, da ima Proletarec namen tudi gmetno pomagati, če tudi indirektno.

Zato pa, delavci v naši naselbini in drugod, podpirajmo soc. časopisje, ki nas pripravlja in sposobuje za boj, v katerem si bomo priborili boljši in večji kos vsakdanjega kruha.

Delovni položaj je vedno pri starem, vedno enako slab. Človek si komaj toliko prisluži, da se za silo preživi; a to le ako nima velike družine.

Youngstown, Ohio. — Prilika mi dopušta, da se zopet oglašim iz naše naselbine. Delovni položaj je vedno pri starem, vedno enako slab.

Najbolj žalostno pri vsem tem pa je to, da ostaja večina delavstva pri vsem tem mirna in se niti za palec ne gane, da bi zakleiala samopašnim kapitalizmom.

Indianapolis, Ind. — Um se je omračil v boleznin Jožef Ivančič-u. V tem položaju je storil samomor s tem, da je skočil raz Emrichville most v reko White River ter utonil.

va do delavcev, v resnici pa niso drugega kakor plačani bliptei v službi najzagrizenejših delavskih nasprotnikov.

Omeniti pa moram, da so se rojaki v naši naselbini začeli dramiti in uvidevati potrebo, da si morajo sami iskati pravice, ako jih hočejo imeti.

Možu z batom smo brzojavili da naj pride v Girard na omenjeni piknik, ker smo se nadejali da bo dober "biznes" naredil. Dobili pa smo brzojavko, da je za omenjeni dan že drugje zaposlen. Pooblasti! pa je enega sodruga od kluba, št. 62. v Youngstown-u, O., da ga zastopa.

V kratkem priredi dr. "Slovenski Narod", št. 153 S. N. P. J., Youngstown, O., piknik. Zato priliko bomo pa Možu z batom pisali posebno pismo, da nas obišče s svojo mašino.

Collinwood, Ohio. — C. uredništvo! — Soc. klub, št. 72. je priredil na 7. julija veselico in prosti naravi v korist "Moža z batom". Veselica se je obnesla povsem dobro, ako pomislimo, da je bil čas za isto uegoden.

Uspeh veselice bi bil lahko še enkrat povoljnejši. Čisti dobiček veselice — \$30.00 pošiljam v prigu. "Mož" naj udari s tako silo, da se bo razlegalo na širom Amerike.

Ob koncu izreklam v imenu kluba št. 72. najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so nas posetili in tako pripomogli, da se "Proletarčeva" armada za 30 mož pomnoži! — Fr. Kožel, tajnik.

Conemaugh, Pa. — Duh socialism se tukaj prav dobro in hitro širi. V mesecu maju je začel v Johnstownu izhajati socialistični list — mesečnik.

Za Kristanov shod bomo storili vse, kar je v naših močeh, da bo udeležba za naše razmere tako velika kakor sploh mogoče.

S soc. pozdravom. — Fr. Podboj.

Indianapolis, Ind. — Um se je omračil v boleznin Jožef Ivančič-u. V tem položaju je storil samomor s tem, da je skočil raz Emrichville most v reko White River ter utonil.

Stranka

SVLEČEK VAŽNIH POROČIL IN ZAKLJUČKOV

na seji eksekutive J. S. Z. dne 5. julija.

Navzoči so bili: B. R. Savich, J. Zavertnik st., V. Tomašek, M. Lučić in tajnik Frank Petrič. Poleg drugih manj važnih zaključkov se sklene, da se vse tiste osebe, ki so kdaj spadale h klubu J. S. Z. in so imele kakšne obveznosti napram klubom ali zvezi, pa z enih ali drugih vzrokov niso več v stiku ne s klubom niti zvezo, a še vedno niso oproščene od obvez napram Zvezi ali klubu — da se jih pozove v naših listih, ki so obveznosti oproste vsaj v 30 tih dneh, in če se jih po- kljuje na obračun po imenu — v javnosti.

Dalje se sklene, da dobi vsak klub vsak mesec mimiografično zapisnik seje glavnega odbora, da bodo člani informirani o vseh zaključkih glavnega odbora. Sklene se dalje, da se vsi pri novoustanovljenih klubih nastali stroški pokrijejo — oziroma vrnejo — dotični stranki, ki jih je imela, iz blagajne osrednjega odbora dotične narodnosti, kakršne je novoustanovljeni klub. To svote odračuna gl. tajnik od svote, ki jo ima dobiti na koncu treh mesecev dotični narodni osrednji odbor. (Ta zaključek je iz seje dne 9. maja.)

Iz tajniškega trimesečnega poročila je razvidno, da je imela zveza od 1. aprila do 30. junija — s prenosom od marca, ki je bil \$459.72 — \$1125.50 dohodkov, in \$396.94 izdatkov. V blagajni dne 30. junija \$728.56. Od te svote od- pade za Kristanov fond \$621.23. — Osrednji odbori so dobili po 3c za april, maj in junij — slo- venaki \$68.52, hrvaški \$40.17 in srbski \$8.10.

Program Kristanove turneje za september, se objavi začetkom avgusta. Takrat dobe tudi vsi klubi tozadevne plakate in infor- macije o shodih.

Tajništvo J. S. Z.

KOGAR SE TIČE:

Glasom sklepa eksekutive J. S. Z. na seji dne 5. junija t. l. se po- zivlje tem potom vse osebe, ki so kdaj spadale h klubom J. S. Z. in so imele kakršnekolik obveznosti napram klubu ali J. S. Z. pa z e- nih ali drugih vzrokov niso več v stiku ne s klubom niti zvezo, a še vedno niso oproščeni moralno ali drugače to je, da niso poravnali stvari spadajoče zveze ali klubu — da to store najkasneje v teku 30. dni, in če bodo poklicani na odgovor v javnosti, po imenu. Tozadevne prijave je poslati tajniku zveze Fr. Petriču, 111. N. Market St., Chicago, Ill.

Za Fort Smith, Ark.

Vsem sodrugom — članom kluba št. 83 J. S. Z. se tem potom naznanja, da se vrši klubova se- ja tretjo nedeljo v mesecu, to je 21. julija, ob 9. uri dopoldan v prostorih sodruga Frank Stucin- a. — S soc. pozdravom — Frank Parenta, tajnik.

Za Barberton, Ohio.

Jugoslovanski socialist. klub, št. 66. priredi veliki javni shod v nedeljo 21. julija ob drugi uri popoldne v Štev. Plamšekovi dvorani, Cornell St. — Na shodu bodo govorili sodrug: M. Petrovič, V. Jurman in S. Zabrič, vsi iz Clevelanda. Vsi sodrug, somišljeniki in pri- jatelji delavskega napredka so vabljeni, da se udeležijo tega sho- da v najobilnejšem številu. Odbor kluba št. 66.

Rudarji v Demmon Mine, Bos- ton, Mich., Hurley, Wis. in Blair Nevada, so na štrajku. Slovenski rudarji ne hodite v te kraje.

Jekleni trust se je resno zavzel za to, da odpravi sedemdesni delovni teden v vseh svojih pod- jetjih. Tudi dvanajsturni delav- nik hoče odpraviti, kjer je mogo- če!! Kongresna preiskava je do- gnala, da so podjetja jeklenega trusta pravi pekel za delavce. Ne vemo, ali je te ljudi sram ratalo, ali se boje Gary-evih grožen o re- voluciji!!

"Proletarčeva" armada.

Še enkrat in bolj veselo: Ra-ra-ra! Ra-ra-ra! Bum — Bum!!! Bum! Bum! Bum!!! — "Mož z batom" raja. Kako ne bi!! Saj zadnji teden je bil nje- go slavni teden. Takega tedna še ni doživel, odkar vihti bat in zida fundament večjemu "Proletar- eu". Zato pa je "Mož" danes "high up in the air" — neizreče- no dobre volje in vrhtega navdu- šeno upa, da bo še par takih ted- nov in potem pa pridejo počitni- ce!

V pondeljek se je vrnil "Mož" iz Collinwooda, O., kjer je bil na svojem pikniku. Ž njim je pri- korakal mogočni regiment "Pro- letarčeva" armada, ki se je re- krutirala na pikniku. Imenitno se je imel "Možiček" — bil je njegov dan. Pritisnil je z batom in pšica je poskočila za \$30. Ži- vio! — Gredeč se je oglasil v go- stoljubnem Clevelandu; tam ima "Mož" mnogo, mnogo znan- cev — prostovoljcev mogočne na- še armade — in pridružil se mu je zopet nov regiment. Nato je pohitel v Frontenac, Kans. in pri- peljal spet novo četo... Ali mislite, da je potem počival? Kaj še! — Njegova pot je bila na- ravnost v Johnstown, Pa., od- kod je "primarčal" na čelu 17 prostovoljcev armade "petstote- rih". In gredeč — in med potjo — od zapada in iztoka prihajale so nove čete.

Živel Collinwood! Živel Cleve- land! Živel Johnstown! Živel Frontenac! — Živeli vsi ostali, katerih "Mož" ne more vseh na- šteti tukaj!! Sreda (10. julij) je bila njegov veliki dan. a dan je "Mož z batom" natolkel okroglih \$75.00. V štirih dneh od 8. do 12. julija pa \$110! To je rekord, na kterega je "Mož" tako ponosen, da ga za- piše v svojo zlato zgodovinsko knjigo v večem spomin vsem na- šim znanecem, ki bodo uživali sa- dove našega boja.

Sodrug! "Proletarca" bomo povečali!

Naše sanje, ki smo jih sanjali pred enim dobrim letom, postaja- jajo meso in kri.

Vi, sodrugi — ti, armada, si sanje uresničila in "Proletarca" bomo povečali v septembru!

To več ni špekulacija, temveč gotov fakt!

Konec julija bo v tiskovnem fondu najmanj \$900. O tem smo danes prepričani, ker vemo, da je armade na delu; kjer pa je armada razrednozavednih delav- cev, tam je tudi moč, ki premore in doseže vse. Avgust pa prinese še zadnji stotak in tedaj bomo šli na delo.

Torej hitro naprej do cilja: OSEM STRANI ALI DVAKRAT NA TEDEN!

Cleveland, O. — C. uredništvo!

Priloženo pošiljam nakazni- co za \$19.23, katere sem nabral na tukajšnjem sokolskem pikni- ku na štiri pole. Prve tri sem na- bral sam, četrto mi je pomagal sodrug V. Kenič! S soc. pozdra- vom. — Vinc. Jurman.

Frontenac, Kans. — Cenj. so- drug! — Tukaj pošiljam tri na- biralne pole. Dve je "Mož z batom" natolkel na veselici Žen- skega društva, št. 169. S. N. P. J.; tretjo pa je natolkel, kjer se je še kaj dalo odbiti! — S soc. pozdravom. — Fr. Krajzel.

Johnstown, Pa. — Iz bojnih vrst za dvakratno izdajo "Prole- tarca" vam pošiljam \$17.40. Ži- vela "Proletarčeva" armada! Soc. pozdrav — Math Gabren- ja.

Neka gospo, ki je poznana kot lepoticca, je delegate republikan- ske konvencije tako navdušila, da so razbijali in kričali nepre- stano celih 45 minut. Danes je še veliko norec izven norišnic.

Ob koncu prvih šest mesecev tekočega leta, je bilo samo v me- stu New York plačanih 26 milio- nov dolarjev dividend kot obre- sti na razne investicije. Ljudje, ki so prejeli to ogromno svoto, pač lahko trdijo, da vlada v Z. dr. prosperiteta. Kaj pravijo na to delavske mase, ki so ves ta denar skupaj spravile, je drugo vpra- šanje!

TISKOVNI FOND.

Prej izkazanih	\$689.12.
Od veselice, katero je priredil jugoslov. soc. klub, št. 72. v Collinwood, O., v prid "Možu z batom"	\$30.00
Jugoslov. Soc. klub št. 9. Milwaukee, Wis.	5.00
Armada "Proletarčevih prostovoljcev:	
John Cerne, Mulberry, Kans.	1.00
Tony Mrak, Coulters, Pa.	1.00
Peter Mrak, Coulters, Pa.	1.00
Ant. Mele, Johnstown, Pa.	2.00
Fr. Bombach, Johnstown, Pa.	1.00
Andy Mekina, Johnstown, Pa.	1.00
Joe Mele, Johnstown, Pa.	1.00
M. Pečjak, Johnstown, Pa.	1.00
John Hribar, Johnstown, Pa.	1.00
J. Bombach, Johnstown, Pa.	1.00
Ig. Pečjak, Johnstown, Pa.	1.00
Ant. Jene, Johnstown, Pa.	1.00
Gr. Hreščak, Johnstown, Pa.	1.00
Fr. Polanc, Johnstown, Pa.	1.00
Joe Suštaršič, Johnstown, Pa.	1.00
Andy Mele, Johnstown, Pa.	1.00
J. Martinčič, Johnstown, Pa.	1.00
M. Gabrenja, Johnstown, Pa.	1.00
John Mihalich, St. Louis, Mo.	1.00
Možu z batom.	
Johnstown, Pa.:	
Frank Bavdek	50
Mrs. Mary Hribar	25
Tony Anzek	25
Frank Slabe	25
Martin Klinar	10
John Tegelj	10
Rud. Karlinger, Pueblo, Colo.	50
Jos. Hočevnar, Pueblo, Colo.	50
Al. Šrot, Milwaukee, Wis.	25
Štef. Salomon, Milwaukee Wis.	25
Youngstown, O.:	
Joe Chertalich	10
Mihael Jančar	25
Frank Zupane	10
Charles Stecker	10
Math Gornik	10
Frank Gršak	10
Louis Jaksetich	10
Valentin Krenžar	10
Frank Enžur	10
Robert Hulik	10
John Leskovec	10
I. J. Gecan	25
Steve Jenosovich	25
Jernej Cerne	10
Mijo Sedmak	10
John Humar	10
John Anžiček	20
Ant. Zrinc, Detroit, Mich.	25
Mož z batom s sedmo nabiralno polo. — Nabiralec Anton S. Pozarelli, Cleveland, O.:	
Andrej Srenjšček	10
Stefan Vuga	10
Frank Somrak	10
Anton Pauše	25
Heronim Stanič	15
Neimenovan	10
Vinko Kenič	10
Collinwood, Ohio:	
Ig. Spetič	05
Mike Muhič	50
Jakob Fancek	50
Ivan Pernat	05
Mike Mišmaš	05
Stefan Vidmar	05
Matevž Segar	10
Mary Muhič	25
Albin Paulin	20
Stefan Zavrčič	10
Vinc. Wurman	10
Josip Kalan	25
Namesto gospoda	10
Mary Polončič, Newburg, O.	50
Blaž Odar, Newburg, O.	10
Neimenovan, Newburg, Ohio	05
Avgusta Stanič, Cleveland O.	10
Ant. Polončič, Newburg, O.	10
iz farnim zvonovom znanih vzrokov	50
Jožef Gerbič, Cleveland, O.	10
Mož z batom z osmo nabiralno polo. Nabiralec, Frank Stupar, Pueblo, Colo.:	
Drag. Pogorelec	1.00
Jakob Hočevnar	25
John Serjak	25
Frank Hribar	50
Frank Stupar	25
Jack Henigsmann	25
Leo Plevnik	25
Mož z batom z deveto nabiralno polo. — Nabiralec — Chas Pogorelec, Pueblo, Colo.:	
Mary Pogorelec	50
John Kozman	25
John Pogorelec	25
Jos. Zakrajšek	30
Frank Rus	25
"Mož z batom" z deseto, enajsto in dvanajsto nabiralno polo. — Nabiralec F. Krajzel, Frontenac, Kans.:	
Jos. Skubie	25
Jos. Pihlmajer	25
Joe Jare	25
Joe Opara	25
Frank Cekada	25
Louis Preložnik	10
Valentin Golob	25
Fr. Zrzavy	10
Mihael Papež	50
Anton Drenik	10
Mihael Bogataj	10
Ig. Tomšič	25
Tom. Kopšič	10
Frank Golob	10
Jos. Mišič	25
Peter Draksler	25
Fr. Uršič	25
Jos. Gorenc	25

Fr. Sterniša	25
Fr. Selak	25
Leo Mlinar	25
Fr. Rifel	10
Math Kunzel	10
John Mare	25
John Božič	25
And. Uršič	25
Louis Slapšak	50
Anton Kočman	10
Jos. Jereb	10
And. Kocjan	25
Fr. Zattieh	25
Fr. Božič	25
John Jesih	25
Anton Skak	10
Rok Firm	25
Anton Jenko	10
Frank Smole	10
Anton Slak	10
Frank Gornavz	25
Mihael Pemi	25
Jos. Jare	10
John Rudman	25
Baldrider S.	25
John Verbaj	25
Ant. Lesjak	10
Anton Zupančič	10
Martin Beve	10
John Bregar	10
Louis Ajolnik	10
Karl Salezinal	25
Fr. Ferjančič	25
Robt. Gruber	10
Frank Ovnič	25
Ant. Oplotnik	25
Jos. Terlep	25
Soc. klub št. 34	2.00
And. Juvan	50
Martin Kočman	50
Frank Starčič	15
Frank Znidaršič	25
John Tratar	10
Dr. "Celje" št. 27. S. N. J.	2.00
Frank Raznožnik	10
L. Jaitner	10
John Luške	10
Jozef Pančur	25
Frank Krajzel	15
"Mož z batom" s trinajsto, štirinajsto in petnajsto nabiralno polo. — Nabiralec — Vinc. Jurman, Cleveland, Ohio:	
Vincenc Yurman	25
Joseph Yauch	25
Frank Tancek	25
Frank Baitz	25
Andr. Stanich	25
Ant. Tratnik	25
Jakob Svigel	25
Frank Trebec	25
Jozef Znidaršič	25
Frank Tekave	25
Joseph Merkas	10
Louis Terbežnik	10
Tony Kuhelj	10
Frank Pucelj	25
John Jerin	25
Joseph Gornik	25
Anton Bolka	10
Viktor Vukač	10
John Cebrular	10
J. Smuk	25
John Rossa	10
John Rupnik	10
John Maren	25
Mike Kos	25
John Lotrikar	10
Karl Lapajne	25
John Močnik	25
C. Krasevec	05
Joe Smook	15
John Stritof	25
Joe Mestek	10
Mostečnik	15
Frank Albrecht	15
J. Mausar	20
A. Stanonik	25
Frank Penca	10
J. Zlindra	05
M. Laurič	05
Frank Wug	10
F. Strekelj	05
Karol Rogelj	05
Karol Armbruster	25
John Žužek	25
Matija Klemen	25
Neimenovan	10
Neimenovan	15
Neimenovan	05
Frank Markič	10
John Judnič	25
Nepozaben na podjetje	10
John Zdešar	05
John Juh	25
Andr. Lakotina	10
Joe Kette	25
Joe Champa	25
Frank Kral	25
John Slogar	25
Frank Matilnik	25
Frank Gerbič	25
Ant. Zakrajšek	10
Tonečka Likar	25
Petrel Mlajši	10
Anton Miklič	10
John Mikič	05
John Sežt	10
John Končan	10
Fr. Hudovernik	25
John Zemljan	05
George Urbas	05
Peter Pikš	05
John Tišler	10
Neimenovan	10
Frank Kane	25
Jernej Bostian	25
Mary Smoek	15
"Mož z batom" — s šestnajsto nabiralno polo. — Nabiralec: V. Jurman in Vinko Kenič: Cleveland, Ohio:	
Louis Nose	25
Andrej Miška	50
Ivan Hodnik	1.00

POZOR BRATJE SLOVENC!

Ali že veste kje je dobiti najboljši mes po najnižji ceni? — Gotovo v novi prvi Slovenski moderno urejeni mesnici
Ferko Bros., 270—1st Ave. in Park St.
Tu se dobijo najokusnejše sveže in prekajane KRBANJKE KLO- BASE, kakor tudi jetrne in krvave domačega izdelka ter najokusnejše PRAKJANO MESO; vse po najnižjih cenah.
Pridite in prepričajte se sami o naših cenah kakor tudi o kakovosti našega blaga.
NIZKE CENE IN DOBRA POSTREBA je naše geslo.
Ne pozabite nas torej obiskati v naši novi mesnici v Jos. Tratniko- vem posloju.
MILWAUKEE, WIS. Telefon: South 3518.

M. Petrovič	25
Fr. S. Kerže	10
A. M. Kolar	10
Simpatizer	10
M. Kos	10
Jos. Klemenčič	10
Ant. Golob	10
Ig. Stepič	05
Louis Spehek	10
Ant. Premru	10
Alojz Levár	08
George Urbas	05
Ant. Logar	25
And. Ogrin	25
Aug. Hafner	50
Peter Pikš	15
Frank Hudovernik	25
L. Poznik	05
Frank Jenšek	25
And. Kranje	15
Ferd. Gorenčič	10
Mary Smuk	25
Rud. Kušič	10
John Petelin	10
Frank Cerne	1.00
Vinc. Jurman	10
"Mož z batom" — s sedemnajsto nabiralno polo. — Nabiralec Albin Paulin, Cleveland, Ohio:	
S. Zabrič	10
A. Pozarelli	20
S. Schneider	15
A. Paulin	20
A. Bogataj	10
J. Rakovec	25
F. Gabršček	25
J. Meden	25
J. Nose	05
A. Baje	25
J. Avsee	10
M. Gorišek	25
J. Erce	25
M. Potočnik	25
P. Hubart	10
J. Glavan	10
A. Nadrah	10
B. Zdešar	25
F. Podlesnik	15
B. Travnikar	10
V. Jurman	10
J. Gregorič	15
J. UMBERGAR	25
Fr. Klaus	10
V. Plesee	15
"Mož z batom" — z osemnajsto nabiralno polo. — Nabiralec — Jakob Dolenc, Broughton, Pa.:	
Andrej Posega	1.00
Jakob Dolenc	1.00
Alois Brelič	25
Anton Demšar	20
Math Kokalj	10
Jakob Brule	10
Frank Siflar	10
Jakob Karžišnik	15
Mike Maly	15
Skupaj	\$802.35

ZA MILWAUKEE, WIS.
Slovenec in Hrvatom priporoča
ANDREJ MAKARVIČ
svoj premoj, drva in ekspres.
427 VIRGINIA ST.
Naroča se tudi pri Ig. Kušljanu — 229 1st Ave. — Telefonska zveza.

Milwaukee, Wis.
Sodrug
LOUIS BERGANT
257 — 1st Avenue
priporoča Slovenecem in Hrvatom svoj dobro založeni SALOON.

Milwaukee — Wisconsin
Borchardt Bros.
Krojačnica, zaloga oblek in druge moške oprave.
347—349 GROVE STREET.

SLOVENSKI SALOON
LOUIS BEWETZ,
198 1st Ave., Milwaukee, Wis.
Izborna pijača, izvrstna pos- trežba.
Vsakdo uljudno sprejet.

TUJCEM priporočam svoje do- bro urejeno prenočišče in restav- racijo, domačinom pa svoj saloon, vsem skupaj pa vse.

IG. KUŠLJAN
229—1st Ave.
MILWAUKEE, WIS.

Obuvala

za meške: od \$1.50 do \$4.00
za ženske: od \$1.00 do \$3.50
za otroke: od 50c do \$2.50

Mi vas hočemo vselej zadovoljiti

AHRENS & VAHL
355 Grove St.
Milwaukee, Wis.

FOTOGRAF
L. HAGENDORFF
ima znižane cene za POROČNE in BIRMANSEKE slike.
173 Reed St.
MILWAUKEE, WIS.

MILWAUKEE, WIS. IN OKO- LICA.

Vsem svojim prijateljem in znanecem naznanjam, da sem se preselil iz 1730 St. Paul Ave. na 118 Muskega Ave. v velik in le- po urejen saloon, kjer se vedno dobi sveže pivo, izborno žganje, staro in pristno vino ter unijske smodke.

Vsi moji znanci z mesta, kakor tudi iz Racine, Kenoshe in drugih bližnjih mest, naj vzamejo "transfer" na Clybourn Ave. do 13th St. in naj vprašajo za svo- jega starega prijatelja
FRANK HRŽIČ-A.

DELNIČARJI SLOV. DVORA- NE V FRANKLIN, KANS., POZOR!

Vsak delničar omenjene dvo- rane, kateri se ne prijavi pisme- nim potom na spodaj navedeni naslov do 3. avgusta t. l. izgubi vse pravice do dvorane in se ga enostavno črta. To pa zato, ker smo primorani drugačno gospo- darstvo uesti, ako hočemo, da bo dvorana res kedaj naša last. To velja za tiste č

Avstr. Slovensko

Bol. Pod. Društvo

Ustanovljeno

16. januarja 1892.

Sedež: Frontenac, Kans.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MARTIN OBERŽAN, Box 72, Mineral, Kans. Podpreds.: FRANK AUGUSTIN, Box 360, W. Mineral, Kans. Tajnik: JOHN ČERNE, Box 4, Breezy Hill, Mulberry, Kans. Blagajnik: FRANK STARČIČ, Box 489, Frontenac, Kans. Zapisnikar: LOUIS BREZNIKAR, L. Box 38, Frontenac, Kans.

NADZORNIKI:

PONGRAC JURŠE, Box 357, W. Mineral, Kans. ANTON KOTZMAN, Frontenac, Kans. MARTIN KOCMAN, Box 482, Frontenac, Kans.

POROTNI ODBOR:

JOSIP SVATO, Woodward, Iowa. JAKOB MLAKAR, Box 320, W. Mineral, Kans. JOHN ERŽEN, Jenny Lind, Ark., Box 47.

Sprejemna pristojbina od 16. do 40. leta znaša samo eden dolar. Vsi dopisi se naj blagovolijo pošiljati, gl. tajniku. Vse denarne pošiljave pa gl. blagajniku.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA A. S. B. P. D.

Naznanja se vsem cenj. krajevnim društvom, A. S. B. P. D. da se je glavni blagajnik Fr. Starchieh preselil iz Frontenac, v Mulberry.

Vse denarne pošiljave blagovolite sedaj pošiljati na sledeči naslov: Frank Starchieh, Mulberry Box 245 Kans.

Brat Frank Starchieh kupil je tukaj v Mulberry veliko trgovino z mešanim blagom. Vsem sobratom in rojakom v tukajšnji okolici njega toplo priporočamo pri kupovanju. Podpirajte svoje ga rojaka! Sveže blago, nizka cena ter točna postrežba vam je vedno zagotovljena!

Z bratskim pozdravom. Frank Černe.

MATI.

Socialen roman v dveh delih. Spisal Maxim Gorkij. (Dalje.)

Opiraje se na drog, je korakala naprej, pregibala obrvi, vsa potna; zgenila je z ustmi, zamahnila z roko in kakor iskre so se razvnele v njenem srcu besede, užigajoč v njej trdovratno, močno željo, da jih izgovori, izkriči: Ulica se je zavila na levo, in za vogalom je mati uzrla veliko, gosto množico ljudi; iz nje se je razlegel silen glas:

— Iz objesti, bratje, se nihče ne natika na bajonete! — Kako so se držali? Mirno in brez strahu so stali, bratje... — Da-a... — Kakšen je bil Paša Vlasov! — In Malorus... — Z rokami na hrbtu se je smejal, vrag... — Ljubi moji! — je zaklicala mati in se vrinila v množico. Spošljivo so se razmikali pred njo. Nekdo se je zasmejal: — Glej jo — s praporom! V roki ima — prapor!

— Moški! — je strogo dejal drug glas. — Mati je široko razprostrla roke...

— Poslušajte... zavoljo Kristusa! Vsi vi — otroci moji... prisrčni... pozlejte brez bojazni... brez strahu... kaj se je zgodilo? Otroci gredo po svetu... Naši otroci gredo po naša kri, za resnico gredo... poštno iščejo pot do nove, ravne in široke ceste — za vse. Za vse vas, za vaše otroke so nastopili križev pot... iščejo nove solnce... svetlih dni... Po drugem življenju streme v resnici, v pravičnosti... dobro hočejo vsem!

Srce se ji je trgalo, v prsih ji je bilo tesno, v grlu suho in žgoče. Globoko v njeni notranjosti so se porajale besede velike, vse obsegajoče ljubezni, ji palile jezik in ga gibale vse silnejše in vse svobodnejše.

Videla je, da jo vse poslušajo, vse molči. Čutila je, da ji ljudje okoli nje verujejo, in v njej je rastla želja — čisto jasna — da požene ljudi za sinom, za Andrejem, za vsemi, ki so se izročili vojaku v roke, za vsemi, ki so ostali tam sami, od katerih so se ločili.

Ogleduje čemerne, pozorne obraze naokoli je nadaljevala z mehko silo:

— Otroci naši gredo po svetu za resnico, zastran vseh so odšli in zastran Kristusove resnice —

zoper vse, s čimer so nas zaslužnili, povezali in potlačili naši zlobni, neodkriti, pohlepni sovražniki! Ljubi moji — za vse ljudstvo se je vzdignila ta mlada kri, za ves svet, za vse delavstvo... Ne zapuščajte jih, ne ostavljajte svojih otrok na samotni poti — zato so se napatili, da nam vsem pokažejo pot do resnice, a nas privedejo do nje... Smilite si sami sebi... pojmite otroško srce, verujte svojim sinovom — resnico so odkrili, v njej goré, zaradi nje propadajo. Verujte jim!

Njen glas se je odtrgal, omahnila je in prijelji so jo za pod pazduho...

Božje govori iz nje! — je vzemirjeno in zamolklo zaklical nekdo. — Božje, ljudje krščanski! Poslušajte!

Drug jo je pomiloval. — Eh, kako se muči, reva! Vse polno očitkov je slišal. — Ona se ne muči, a nas, bedake, bije... razumeš! Nad množico je zatrepetal visok glas:

— Pravoslavlci! Mitja moj — duša čista... Kaj je zagrešil? Za tovariši je šel, za ljubimi... Resnico govori ona — zakaj puščamo otroke na cedilu? Kaj so nam zlega storili?

Mati je zatrepetala ob teh besedah in odgovorila je s tihimi solzami.

— Pojdi domov, Nilovna! Pojdi, mati! Utrudila si se! — je glasno dejal Sizov.

Bled je bil, brada je bila razmršena in se mu je tresla. Namršil je obrvi in strogo pogledal po ljudeh; nato se je vzravnal in dejal nukazovalno:

— Mojega sina Matveja je zadržala tovarna... vi veste. A če bi bil živ — sam bi ga poslal za njimi, za temi... Sam bi mu dejal, pojdi tudi ti, Matej! Pojdi, tako je prav... tako je — poštno!

Prekinil je, obmolnil in vsi so čemerno molčali, prevzeti od nečesa velikega, novega, ki jih pa ni več plašilo. Sizov je vzdignil roko, potresel jo in nadaljeval:

— Starec govori... poznate me. Devetintrideset let delam tu... trinpetdeset let živim na zemlji. Mojega nečaka, čednega in modrega fanta so danes zopet odvedli... spredaj je hodil, poleg Vlasova... poleg zastave...

Z roko je zamahnil, se pripognil, prijel mater za roko in dejal:

— Ta ženska je govorila resnico... Naši otroci hočejo častno in umno živeti, ampak smo jih pustili na cedilu... Ušli, da! Pojdi, Nilovna...

— Ljubi moji! — je dejala mati ogledajoč ljudi z objokanimi očmi. — Naših otrok je — življenje, njihov je — svet!... — Pojdi, Nilovna! Na, vzemi to palico... — je dejal Sizov pomolivši ji konec droga.

Z bridkostjo in s spoštovanjem so zrlji na mater in mirno sočutje jo je spremljalo. Sizov je molče odkimal ljudi s pota, molče so se razmikali in pokoreč se nejasni sili, ki jih je vlekla za materjo, so stopali za njo in se polglasno šepetali med sabo.

Na vratih svojega doma se je okrenila k njim in naslanjaje se na konec droga, se jim je priklonila in tiho zahvalila:

— Hvala vam... In zopet se je spomnila svoje misli, — nove misli, ki jo je po-

rodilo njeno srce, — in je izpregovorila:

— Gospoda našega Jezusa Kristusa ne bi bilo, če ne bi ljudje umirali v njegovo slavo...

Množica jo je molče gledala. Še enkrat se je priklonila ljudem in odšla v svoj dom, a Sizov ji je s povešeno glavo sledil: Ljudje so ostali pred vratmi in se razgovarjali. Počasi so se razhajali. Konec prvega dela.

ZLATA ZRNA.

Adcock: Boljše je, če se spametujemo po zagrešeni napaki, kot pa če bi ostali do smrti neummi. — Če bi ne bili strahopetni, bi se nam ne bilo treba bati ničesar na svetu. — Človek, ki ga poznamo, se nam ne zdi nikoli nekaj tako posebnega, kot oni, ki ga ne poznamo. — Mladost je samo drug izraz za srečo, in človek se ne začne starati, dokler ne izgubi upanja; ker brez upanja ni sreče. — Vsaka energija je potrpežljiva in vstrajna. Nestrpnost postane moč šele tedaj, ko smo brez energije in se začnemo več ali manj zavedati pojavljajoče se slabosti.

— Ko je kakšna stvar gotova, ni videti niti desetine truda. Mnogokrat je bilo največ dela izvršnega že tedaj, ko se je vsem zdelo, da se ničesar ne dela. — Na svetu je malo stvari, zaradi katerih bi se izplačalo pripraviti. Vendar je na svetu mnogo krega in prepira, ker se ljudje pripravijo za stvari, ki niso tega vredne.

Dandanes se ne bojuje boj le z meči iz jekla, dandanes odloča meč iz zlata in hranilnih knjižic. Tako so na pr. Francozje rešili leta 1901. Nemčijo krah s tem, da so ji posodili 1200 milijonov. Ko je pa Nemčija lani poletni grozila Francozom z vojno, so jo ustrašovali s tem, da so pobrali iz nemških bank svoje stotine milijonov in da so odrekli njemi zaveznici Avstriji tisoč milijonov posojila, za katere je prosla naša država v Parizu. Iz podobnih vzrokov so zavrnili v Parizu leta 1909, ogrsko prošnjo za posojilo v znesku 500 milijonov kron.

Prišel pa bo čas, ko se bodo jekleni in zlati meči nadomestili z uma mečem.

Redek slučaj.

V Moskvi, na Ruskem, je zadnji teden umrl najbogatejši trgovec v mestu z imenom Hinkel. Svoje premoženje, ki se ceni na dva in pol milijona dolarjev, je zapustil svojim službenecem. Kdor je delal pri njem vsaj pet let, je dobil lepo premoženje. Delež bi bodo nadaljevali podjetje pod formo družbe.

ZASTOPNIKI PROLETARCA.

- Broughton, Pa.: Jakob Dolens, box 181. Buxton, Iowa: John Kraševac. Chisholm, Minn.: Jos. Drobnich, box 152. Cleveland, O.: Albin Pavlin, Steve Zahrič in A. Gradisher. Conemaugh, Pa.: Andrej Vidrieh, box 523; Frank Pavlovič. Collinwood, O.: Dominik Blümmel. Detroit, Mich.: F. C. Oglar. Dunlo, Pa.: Frank Kaučič. Ely, Minn.: John Teran, J. Škerjanec. Franklin & Girard, Kans.: Fr. Wegel. Frontenac, Kans.: Anton Katzman, John Bedene. Glencoe, O.: Nace Zlemberger. Greensburg, Pa.: Frank Matko, Keystone Hotel. Hermine, Pa.: Jos. Bric. Hibbing, Minn.: Frank Hitti in Henry Delles. Gilbert and McKinley, Minn.: Anton Sterle. Jenny Lind, Ark.: Frank Gorene. Indianapolis, Ind.: Filip Godina in J. Morkieh. Kansas City, Kans.: Frank Aleš. Kenosha, Wis.: Frank Zerovec. La Salle, Ill.: John Rogelj, 1216—3d St. Martin Novlan, Jakob Brej. Lloydell, Pa. in okolica: Anton Strazišar. Milwaukee, Wis.: Val. Razbornik, 414 Virginia St.; Ig. Kušljan, 229 — 1st Ave. Morgan, Pa.: Louis Glažer. Mulberry, Kans.: John Lekše. Oregon City, Ore.: John Kurnik. Pueblo, Colo.: Chas. Pogorelec. Roundup, Mont.: Martin Mežnaršič. Springfield, Ill.: Frank Bregar. Stauton, Ill.: Anton Ansec. St. Louis, Mo.: Val. Sever. Struthers, O.: Math Urbas. Superior, Wyo.: Luka Glosser, box 341. Waukegan & North Chicago: John Gantar. Youngstown, O.: John Petrič. Potovalni zastopnik za Pensilvanijo, W. Virginijo, New York in splot za celi East: Frank Podboj. Sodrugi v tistih naselbinah kjer še nimajo stalnih zastopnikov, prosimo, da se zglastijo za zastopništvo. Prijavijo naj se kar potom dopisnice na upravnništvo "Proletarca", na kar jim pošljemo vse potrebno. Upravnništvo.

Koplje si svoj grob.

Mnogo od nas si koplje svoj lastni grob z svojimi zobmi, ker zanemarija docela prežvečiti svojo hrano. Prebavni organi ne zamorejo tako hrano prebiti v pravem času in naznanjajo to z nerazpoloženjem, bolečinami in naposléd z resno boleznijo. Hitro jesti vam bo odvzelo slast nad jedmi in vse dobrote, ktere bi morala dajati hrana truplu. Poslušajte naš nasvet in dovolite sebi dovolj časa za jesti. V slučaju, da nimate teka ali pa počutite slabosti po jedilih, ne zabite nikdar rabiti takoj Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To zdravilo, ki je izgotovljeno iz čistega rdečega vina in grenkih zelišč, prislilico bode prebavne organe k energičnemu delu ter bo odstranilo vsako ozdravljivo zapreko. Izčistilo bo drobovje ter preprečilo zabasanoost, omotico bluvanjanje in napahnenost. V lekarnah — Jos. Triner, 1333 — 1339 S. Ashland Ave. Chicago, Illinois.

VABILO Na skupni piknik chičaških društev S. N. P. J. — KI SE VRŠI — 21. Julija v River Grove, Willow Springs, Ill. Poleg drugih številnih zanimivih in zabavnih točk obseza program petje zborov "Orel" in Slovan, kegljanje za nagrado, prosto zabavo in ples. Za dobro pijačo in izboren prigrizek je preskrbljeno. Zbirališče v Narodni Dvorani, Center Ave. in W. 18th St. Odhod od ondi z godbo na čelu ob polu devetih zjutraj. Vstopnina skupno z voznino tja in nazaj znaša 50c. Odbor.

It doesn't pay to neglect your Health. Če pridete domov bolni, če imate glavobol, bolečine v prsih, grlu in potem obolite za nekaj tednov? Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER poznano staro domače zdravilo vas reši bolečin, ako ga takoj rabite. Imejte vedno steklenico doma. Vsi predpisi so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice. Čuvajte se ponaredb in pazite na sidro in naše ime. F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York, N.Y. Dr. Richterjevo Congo Pilelo elajajo. (20c. ali 50c.)

Še danes naročite en iztis slavnega romana "JUNGLE", kjer so popisane delavske razmere chičaških klavnice. Cena znižana na dolar s poštnino vred. Upravnništvo Proletarca. Slovenci, obiskujte "PARIS" RESTAVRACIJO 1914 Blue Island Ave., Chicago. Lastnik: Tom. Grianias. Postrežba točna. — Jedila dobra. — Cene primerno nizke. — Odprto ponoči in podnevu.

M. A. Weisskopf, M. D. Izkusen zdravnik. Urađuje od 8—11 predpoldne in od 6—9 zvečer. 1842 So. Ashland Ave. Tel. Canal 476 Chicago, Ill.

CARL STROVER Attorney at Law Zastopa na vseh sodiščih. St. sobe 1009 133 E. WASHINGTON STREET, CHICAGO, ILL. Telefon: Main 3989

POZOR! SLOVENCII! POZORI! SALOON s modernim keglijščem Sveže pivo v sodčkih in butaljkah in druge ravnovratne pijače ter umijka smodka. Potniki dobe šodno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna. Vsem Slovincem in drugim Slovincem se toplo priporoča. MARTIN POTOKAR, 1625 So. Centre Ave. Chicago

Potisekov SALOON 1237-1st St., La Salle, Ill. Toči vse, gostilni podrežne pijače, kane pripravo rojakom za običen obič

Dobra domača kuhinja. Odprto po dnevi in po noči. "BALKAN" KAVARNA - RESTAURACIJA IN POOL TABLE M. Poldrugač 1816 So. Centre Ave.

ZDRAVLJENJE V 5 DNEH Varicocele Hydrocele BREZ NOŽA IN BOLEČIN Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicocele, Structuri; dalje ozdravim nalezljivo zastrupljenje, živčno nezmožnost, vodenico in bolezni tiščih se moških. Ta prilika je dana zlasti tistim, ki so izdali še velike svote zdravnikom ne da bi bili ozdravljeni in moj namen je, pokazati vsem, ki so bili zdravljeni po tucatih zdravnikov, brezuspešno, da posedujem le jasno edino sredstvo, s katerim zdravim vapošno. Popravite Vaše zdravje Pridite v moj urad in govorite zaupno. Govorimo vse jezike. Dobili boste najboljše nasvete in prednosti, ki sem si jih iztekel v moji 14 letni praksi kot specialitet v boleznih pri moških. Ozdravim pozitivno šelodec, pljuča, ledice in neprilike v jetrih. (Za neuspešno zdravljenje ni treba plašati.) TAJNE moške bolezni zguba sagona, bolezni v ledicah in jetrih zdravim hitro za stalno in tajno. Živčne onemoglosti, slabost, napor, zastrupljenje in zguba voda. PLJUČA naduho, Bronchitis, srčne bolezni in pljučne zdravim po moji najnovejši metodi (Preiskovanje brezplačno) (Nasveti zastoj.) DR. ZINS, 183 N. Clark Str. Chicago med Randolph in Clark Odprto: 8 zjutraj do 8 zvečer. Ob nedeljah od 8 zjutraj do 4 pop.

Dr. W. C. Ohlendorf, M. D. Zdravnik za notranje bolezni in ranocelnik. Izdravniška preiskava brezplačno — plačati je le zdravilo, 1924 Blue Island Ave., Chicago. Urađuje od 1 do 3 pop.; od 7 do 9 zvečer. Izven Chicago živeči bolniki naj pišejo slovensko.

ALOIS VANA — izdelovatelj — sodovice, mineralne vode in raznih neopojnih pijač. 1837 So. Fink St. Tel. Canal 1600

LOUIS RABSEL moderno urejen salon NA 460 GRAND AVE., KENOSHA, WIS. Telefon 1199. I. STRAUB URAR 1010 W. 18th St. Chicago, Ill. Ima vedjo zalogo ur, veriže, potnikov in drugih dragotin. Izvršnje in vsakovrstna popravila v tej stroki po sebo nizki ceni.

AVSTRO-AMERIKANSKA ČRTA. NIZKE CENE. Velike ugodnosti: električna luč, izvrstna kuhinja, vinski zastoj, kabine tretjega razreda na parniku. Kaiser Franz Jozef I. in Martha Washington Na krovu se govori vsi Avstro-ogerski jeziki. Družbeno ladjevje parnikov na dva vijaka: Kaiser Franz Jozef I., Martha Washington, Laura, Alice, Argentine, Oceanic; NOVI PARNIKI V DELU. Za vse informacije se obrnite na glavne zastopnike

PHELPS BROS. & CO. Gen'l Ag'ts, 2 Washington St., New York. ali pa na druge uradne zastopnike v Združenih državah in Canadi. ROJAKI v Waukeganu! Če kočete piti dobre pijače in se zabavati po domače pojdite k B. Mahnich-u, 709 Market Street, Waukegan. Pri njemu je vse najbolje. Kdor ne vrjame, naj se prepriča.

43-to pol-letno izplačevanje obresti v našem hranilnem oddelku. Obresti se kreditirajo 1. julija. Iste se ali izplačajo ali pa vpišejo v hranilno knjižico, kakor žele vlagatelji, na ali po omenjenem dnevu. Nove hranilne vioge do 15. julija bodo nosile obresti od 1. julija. INDUSTRIAL SAVINGS BANK 2007 Blue Island Ave., Chicago, Ill. V sobotah odprta od 6. do 8. zvečer. Preroženje nad pol miliona dolarjev.